Viſio abdie. Abdias quāto breuior tanto ꝓfundior Seruus dei interpretatꝰ. ſic moyſes famulꝰ dei. ⁊ aplꝰs ſuus chriſti. ⁊ ea vidit et audiuit q̄ ſunt digna ꝓphetali ſeruitute. Eſt ergo h̄ viſio abdie quā videt ī gentib⁹ ad q̄s legatū miſit dn̄s. deſtructio eni idumee viſio nationū ē. Cū aūt ī titulo ponatꝰ viſio non exequitꝰ ꝙ aliq̄d viderit. ſ; tm̄ audierit. Viſio g̃ ꝑ intellectu h̄ ponitꝰ more ꝓpharum. q̄ qd̄ vidēt et audiūt intelligūt: a q̄ viſione ꝓphete .i. videntes dicūtꝰ. Magna aūt ꝑs hui⁹ ꝓphie continetꝰ ī libro hieremie mutatꝗ quibuſdam verbis.

Eſau fili⁹ yſaac frater iacob vocatꝰ ē. etiam edō .i. rufus. ⁊ ſeir .i. piloſus. h̄ poſſedit regionē q̄ nūc dr̄ gebalena. vbi ꝑus habitauerūt horrei q̄ īterpretantꝰ liberi Urbs que hebraice edom et grece idumea vocatꝰ a nomine ꝯditoris vicꝰluſ ē paleſtine. cui dicitꝰ ꝑ amos. Sup trib⁹ ſceleribꝰ edom ⁊.ſ.q.n.c.e. Cum ergo idem hō trib⁹ nominib⁹ vocetꝰ. ſic et terra eiuſdē edō dicitꝰ. et idumea ⁊ ſeir Hec regio non cōparatur inter extraneas gentes quia poſſeſſa ē a filio yſaac. a fratre iacob. nec data ē filijs iſrl̄ in poſſeſſiōꝫ. ſ; ꝓhibentur filij iſrael mouere arma contra fratrem ſuum. Sicut autē eſau ex odio ꝑſecutus ē fratrē ſuū iacob ita idumei ſemper inimici fuerunt iſrahelitꝗ Cōtra idumeos ergo loquitꝰ hic ꝓpheta

Iuxta hyſtoriā .o. edom cum ſis minim⁹ ad comparationeꝫ ceterarum gentium que ſunt in circuitu in ſupbiam erigeris. et cū ſis contemptibilis ⁊ pauper. nec habens tecta edificiorum. ſed habitans in ſpeluncis quaſi aquila in ſblime eleuaris. et ita tumeſcis cord. ut iīꝰ ſid̄a credas te habitare. et oēs gētes tuo ſubiugaꝰ ipio

Incipit ꝓlogus beati hieronimi in abdiam ꝓphetā

Iacob patriarcha fratrem habuit eſau. q̄ ob ruborē corporis ſui edom hebrea lingua appellatus eſt qd̄ latine ſan guineus dicitur. Is memoratū fratrem ſuum qui iſrael nomen acceꝑat. graui odio commotus interimere conatꝰ ē. Qua de cauſa om̄s qui populum iſrael hoc eſt filios patriarche iacob. ꝑ̄dicti eſau odium imitati perſecuti ſunt. eſau ⁊ edom appellati ſunt. Et quia populus iſrael de captiuitate chaldeorum ꝑ cirum regem ꝑſarum nutu dei reuocatus in hieruſalem ab alio regno grauiter afflictus atꝗ oppreſſus ē. ideo hoc regnum qd̄ more eſau predictum populum ꝑſecutum eſt. ꝑ denunciationem abdie prophete increpatꝰ ꝙ non dei indignatione ſ; ſua virtute populum ſuꝑatum gloriabatꝰ De quo regno olim per dauid in pſalmo .c.xxxvi. dictum eſt. Memorare dn̄e filiorū edō in die hieruſalem. Nam reliqua lectione cōprehenſa futurum in gentes iudicium ob cauſas lectione cōphēſas. ⁊ regnuꝫ dei in populo iſrael ſignificatꝰ. Hebrei hunc eſſe dicūt qui ſub rege ſamarie achab. et impijſſima regina iezabel pauit centum ꝓphetas in ſpecubus qui nō curuauerunt genu ante baal. et de ſeptem milibus erant quos helias arguitur ignoraſſe. Sepulcrum quoꝗ eius vſꝗ hodie cum mauſoleo heliſei prophete. et baptiſte iohannis ī ſebaſte venerationi habetur. que olim ſamaria dicebatꝰ. Hanc herodes rex antipatris filius in honore auguſti ceſaris greco nomine vocauit auguſtaꝫ Hic igitur quia centum prophetas pauerat. accepit gratiam ꝓphetalem ⁊ de duce exercitus fit dux eccleſie Tunc in ſamaria paruum gregem pauerat. nunc in toto orbe chriſti paſcit eccleſias. Et ſicut ſtephanus coronam meruit paſſionis. ſic hic ſeruitute dei cum paulo apoſtolo nomine gloriatur. quia abdias ſeruus domini in noſtro ſonat eloquio.

Incipit argumentum

Abdias qui interpretatur ſeruus domini ꝑſonat contra edom ſanguineum terrenumꝗ fratrem. fratris quoꝗ iacob ſemper emulum: haſta ꝑcutit ſpiritali.

Ca. I.

Viſio abdie. Hec dicit dominus deus ad edō

(Interlinear: intellectus verborū que fiunt a deo)

(Interlinear: iungit ſe alijs ꝓphetis qui ſpiritualiter diuinam ſententiā audierunt contra idumeos)

Auditum audiuimus a domino.

(Interlinear: legatus eſt ieſus chriſtus homo qui mittitur ad nabuchodonoſor et exercitum eius. ut veniat ad deſtructōnem idumeorum.)

et legatum miſit ad gentes. Surgite. ⁊ conſurgamus aduerſus eū in prelium. Ecce paruulum te dedi in gentibus. Contemptibilis tu es valde. Superbia cordis tui extulit te habitantem in ſciſſuris petre exaltantem ſolium ſuum Qui dicit ī corde ſuo. Quis detrahet me in terram? Si exaltatus fueris vt aquila. et ſi inter ſidera poſueris nidum tuum. inde detraham

(Interlinear: edom. vel eam idumeam.) (Interlinear: numero hominum)

(Interlinear: Terra idumeorum ſub nimio calore ſolis ſita eſt. et ideo in cauernis et in ſciſſuris petrarū habitant.)

(Interlinear: tale quid et dauid loquitꝰ. poſuerūt in celū os ſuum. et l.e.t.i.t.)

(Interlinear: penthēſis de pſ. mentib⁹ quaſi nullus.)

Scd̄m tropologiam factus eſt ſermo contra iudeos carnales qui inuident chriſtianis. et iacob fratrem ſuum .i. populū ſupplantatorem qui illis ꝓmogenita ſ̄ripuit ꝑſequuntur. Vel fit contra hereticos qui cum videātur dicere. vicina nobis ꝯtraria ſunt. ⁊ ſimplicem habitatorē de hereditate patris nitunꝰ expellere. Vel contra mundū qui terrenus et cruentꝰ. Un̄ yſaias. Quis eſt iſte qui venit de edom t.v.d.b. Quidā ꝑ idumeam itelligunt carnem aduerſus cuius impugnatōnem putant prouocari animam. vt mortificatis membris q̄ ſunt ſuper terram. conſeq̄mur eternam ī chriſto gloriaꝫ. Iudei fruſtra ſomniant hanc ꝓphetiam dirigi contra imperium romanum

Surgite. Legatus loquitur gentibus ad quas miſſus ē Surgite qui dormitis. et ne timeatis inire grauem pugnam ⁊ inſolitam. me habetis ꝑmū in acie. ego q̄ apparui ioſue tenens gladium et amalech in crucis mee vexillo moyſe pugnāte ſuꝑaui. ero vobiſcum.

Ecce paruulū t. Allꝰ. O heretice licet magnus videaris tibi ⁊ contemnas paucitatem eccleſie. tam apd̄ eccleſiaſticos viros ꝯtemptibilis es: et tam ſuperbia cordis tui te eleuatꝰ. cū ſis diuiſus a petra chriſto et eius eccleſia. et confiſus in miſterijs et ſecretꝗ tuis repmittis tibi regna celorum. Poſſunt etiaꝫ dici hec aduerſus carnem. cuius vires īminute ſunt in aduentu chriſti et contemptibilis fit. et anime impio ſubiecta. et fruſtra erigitur cum habitet in cauernis .i. ſenſib⁹ vel cogitationib⁹. et vult dominari anime exaltans ſolium. et opera ſua nō credit poſſe ſuperari.

Si exaltatus. Aquila altius volat ceteris auibus. et habet tam acutum viſū vt in ſublimibus volās piſciculos videat in mari natantes. ad quos rapiendos ī modum tormenti deſcendit.

Promittunt ſibi heretici aquilarum ſimilitudineꝫ que ſolēt ad cadauer dominicū congregari. Solēt etiam inter ſidera eccleſie dum dormit paterfamilias nidum ſuum ponere cōfiſi magnitudine corporis. et longo ductu alaꝝ. ſ; tamē inde detrahit eos deus. h̄ etiā pōt dici ꝯtra carnē q̄ q̄uis ſe erigat. et aq̄le imitetꝰ excelſa. et mꝉtos ſanctoꝝ decipiat. tamē a domio ē exuꝑata et deiecta.

Si fures in. Fures et latrones ſunt heretici filij noctis et tenebrarū. qui pverſa pdicant. et ſufficientia ſibi de eccleſia dei furantur. hi ingrediūtur vineam domini quā de egipto eduxit. et ita volunt omnia vaſtare. ut vix racemos relinquant. ſed deus pmum in hoc eos vincat. quia p eccleſiaſticos viros occulta porum hereſiarcharum. que deſignantur p eſau apit et mēdacia detegit. Quod cum admiratione dicit. quomodo .i. quam ſubtiliter ſancti viri perſcrutati ſūt occulta eſau. ut appareat eius ſtulticia. Nonne fura. eſſ. ſ. Que ſibi putarēt ſufficere. et aliquid in domibus reliquiſſent. vel p ſatietatem. vel ignorantiam. Sic et vindemiatores: vel hoſtili aīo. vel conducti a te ſi vellent metere vineam tuam. tamē aliquos racemos vitibus folijs quaſi celatos relinquerēt ſed babilonij a deo contra te miſſi. omnia ſecreta tua ſcrutati ſunt nihil in foraminibus et cauernis relinquētes. Quomodo. ſ. ſ. Ammirando dicit. quia nihil reliquerunt. et mirum eſt quod homines illi in cauernis et foraminibus habitātes propter nimium calorem nihil abſcondere potuerunt quod non inueniretur ab hoſtibus. Uſque ad termi. Nō vna pars regionis p babilonios vaſtata eſt. ſed uſque ad finem regni tui pueniētes emiſerūt te extra regnum tuum. Uſque ad terminos. Aliter. cum ſecreta hereticorum p ſanctos fuerint palata plus decepti deſerent terminos edom. et tranſibūt ad eccleſiā illudentes falſis eorum ſententijs. et pualebunt credentes conterentes argumenta eorum qui cum hereticis comedebāt panē luctus. et ponent contra eos inſidias de auctoritate ſcripturarum. Tunc apparebit quod in hereticis nulla eſt vera ſcientia.

coniunctus babilonijs obſidentibus hieruſalē et ingredientibus portas eius. et mittentibus ſortem p diuiſione pdarum. quia odium quod habuit eſau p benedictione contra iacob. tu adhuc exerces in filios ipſius. quia doles te pdidiſſe quod habent iudei. et ideo hoſtibus eorū ſociaris. O heretice terrene et crudelis pdicta patieris. quia et mortifera doctrina lingue et odio cordis occidiſti quantum in te fuit iacob .i. chriſtianum populum. ideo cōfuſionem patieris. et peribis in eternum. et quando aliquis violentus pſecutor nititur abrūpere pacem hieruſalē tu grauius quam aliquis gētilis expugnas. Aliter. Porte hieruſalē id eſt anime quieſcentis et videntis deum ſunt quinque corporei ſenſus per quos intrāt hoſtes .i. peſſime cogitationes vt diuidāt ſpolia miſere hieruſalem. ſicut quando apitur oculus ad concupiſcendum. cum vero p has portas aliquis de eccleſia corruerit. tunc iudeus vel hereticus gaudet. et grauius quam ethnicus inſurgit.

abſconditi tenebris angulos domus tue cū circuiſſent qualiter tunc taceres ſubaudis. ſic tacebis veniente nabuchodonoſor non audēs reſiſtere. qui domus nocte fodere et que in domibus ſunt rapere ſolent

te dicit dominus. Si fures introiſſent ad te. ſi latrones per noctem. quomodo cōticuiſſes. Nonne furati eſſent ſufficientia ſibi? Si vindemiatores introiſſent ad te. nū quid ſaltē racemos reliquiſſent tibi? Quomō ſcrutati ſūt eſau. Inueſti

cauernas. foramina

gauerunt abſcondita eius. Uſque

Moabite et ammonite prius federati tecū coniuncti ſunt aſſirijs ad te captiuandum

ad terminos emiſerūt te. omēs

ducendo in captiuitatem. qui fuerant pacifici in pſidio vrbium ſuarum

viri federis tui illuſerūt tibi. inua

luerunt aduerſum te viri pacis tue

qui tanta affinitate erant coniuncti ut comederent panem, tecum inſidiantur hiſ qui ad te ptinent. ne aliquis effugiat

Qui comedent tecum. ponent in

per hoc patet quod ſtultus eſt edom qui non puidit futuros hoſtes quos habebat amicos.

qualis eſſe debuerat.

ſidias ſubter te. Non eſt pruden

cum hec contigerint tibi.

tia in eo. Nunquid non in illa die

philoſophos

dicit dominus. perdam ſapiētes

edom hebraice. idumea grece dicitur.

vt calliditas ſtulticie eius appareat. cū nullum conſilium poſſit inuenire. quo ſupueniēs malum poſſit vitare

de idumea. et prudentiam de mō

cum ceperint audiri aduentus hoſtium. et irriſio prius pacificorum. tunc fortes regni tui qui habitant in meridie qui ſolebant pugnare p ciuitate. et prudenter conſilia dare. timebūt

te eſau. Et timebunt fortes tui a meridie vt intereat vir de monte eſau. Propter interfectionem et propter iniquitatem in fratrē tuū

quando capieris ab hoſtibus

eterna captiuitate damnatus

iacob operiet te cōfuſio. et peribis

In manifeſta captiuitate. cum ioachim et daniel. et alij p nabuchodonoſor ſunt ducti in captiuitatem.

in eternum. In die cum ſtares ad

a deo et a pgenie iudeorum

uerſus eum quādo capiebāt alie

ni exercitum eius. et extranei ingre

ciuitatis hieruſalē ſpolia ciuitatis quiſquis tolleret.

diebantur portas eius. et ſup hie

ruſalem mittebant ſortem. tu quo que eras quaſi vnus ex eis. Et non

cum venerint ſecūda vel tercia captiuitas duarum tribuum non iunges te victoribus. nec irridebis captiuos. quia et tu captiuus eris.

deſpicies in die fratris tui. in die peregrinationis eius. Et non le

duas tribus que regnabant in hieruſalem a chaldeis captas

diſcipulos chriſti captiuitatis

taberis ſup filios iuda in die per

magna loquendo quaſi vnus de victoribus

ditionis eorum. et non magnifi

corporalis in perſecutionibus. vel ſpiritualis in peccatis

cabis os tuum in die anguſtie. Ne

gratulabundus. quia et tu ſimilia patieris

quia et tu manibus nabuchodonoſor traderis

que ingredieris portam populi mei

captus a babilonijs. nec que feciſti facies. neque que ſequuntur

in die ruine eorum. neque deſpici

pſecutione negatione in die quādo aliqui in martirio labuntur.

es et tu in malis eius in die vaſti

cum exercitu babiloniorum. quādo fugatus aduerſarios fugies

tatis illius. Et non emitteris ad

iuda.

uerſus exercitum eius in die vaſti

Cum fugere ceperis p diuerticula et calles ſibi notos ad ſolitudinem non ſtabis in biuijs vt interficias venientes. vel captiuati hoſtium reſeruos

tatis illius. neque ſtabis in exiti

bus vt interficias eos qui fugerit

in carcere captos.

Et non concludes reliquos eius in

die tribulationis. Quoniā iuxta

o idumea hec facere ceſſabis. quia vel ſuper te vltio

iudicium et vltio.

eſt dies domini ſup omnes gētes

Et nō deſpicies. Iam apte minatur ſermo ppheticus edom. quia cum propter maliciam quā in fratrem exercuit. ducetur captiuus de monte eſau. vltra nō deſpiciet fratrem eum tem in captiuitatē. ſicut ante fecit. quia ipſe edom plus captiuabitur quam iſraelite tempore ioachim vel tempore ſedechie per nabuchodonoſor captiuentur. O heretice cū videris fratrē tuū vel violentia pſecutōnis. vel aliqua hereſi ab eccleſia deuiare. non letaberis in pditōe eorū quia et tu peribis. nec magna loqueris ſup eū quando ille vel oppreſſus negabit. vel voluptate abſtractus rigorem mētis nō ſeruabit. Solet autem hereticus cum viderit aliquē. vel fuga vel penitentia elapſum a periculo. ſtare in diuerticulo et ſophiſmata pponere. et quaſi de ſcripturis teſtimonia pferre ad refectōnem laſſorum. intantū vt qui pſecutione victus non fuerat. prauo dogmate in carcerem errorum retrudatur. Et cum ſpecie fraternitatis decipiat. grauior eſt eius pſecutio quam gentilis.

Cum aliquis vel in anguſtia negat vel voluptate rigorem pſtinū pdit tunc facile ad contraria dogmata ſolet labi quia non curant vulnus. ſed blandiuntur errori et palpant.

Nunquid nō in. Nunquid cum plus decepti reuertentur ad eccleſiā deo pugnante apparebūt ſtulti qui ſapientes videbantur. quia carnalia et terrena ſapiebant. que eleuātes ſe contra ſcientiam dei p eſau pugnabant arte dyaletica. et tunc magiſtri qui putabāt ſe eſſe in meridie cōuicti timebūt.

De monte eſau. Mons eſau. idem eſt qui mons ſeir. in quo mōte ſita eſt vrbs idumea. Bene ergo ab hoc mōte dicitur auferri ſapientia. vel quia omnis regio illa vergens ad auſtrum confinis eſt heremo. et preruptis montibus edita. eadem regio theman dicitur .i. meridies.

Propter interfectōem. Hec tibi inferentur. quia interfeciſti germanū

Quoniam iuxta. Uniuerſas gentes herodoto teſte. uſque ad pontidem. ſciticū que mare. et ionium. vel egeum. aſſirij babilonij que ſibi ſubiuga

nerunt Unde ait. ſi alię gentes q̄ non a deo peccauerūt biberunt de calice ire dei. quomō tu q̄ magis peccaſti impunita remanebis.

Sicut feciſti fiat. Simile legitur in pſ. Memor eſto domine filiorum edō i. d. hieruſalē. dicentiū e. e. v. a. f. in ea. Unde et ꝯtra babilonem imꝑcat ꝓpheta. Filia babilonis miſera. b. q̇. r. t. r. t. t. quā retribuiſti nob. Beatus q̇ t. ꝛ. a. p. ſ. a. p.

Quomō enim bibiſti. Sicut cum babilonijs letabaris de deſtructione hieruſalem ubi erat templuꝫ meum et altare. ita delectabuntur in effuſione tui ſanguinis gentes q̄s tunc tecum habebat babilonius in ꝑſidio.

Bibent om. gen. Cōtrarie fortitudines ſupplicijs deputate. vł q̄cunq; ꝟtutes aduerſarię

Et abſorbebūt. Nec ſolū letabunt in tua ꝑditōe. ſ; etiaꝫ abſorbebūt occidendo. ita vt ſint ydumei q̄ſi non ſint. vel ille gētes erūt quaſi non ſint. q2 q̇ abſorbent te abſorbebunt a medis. q2 ſicut babilonij alias gētes. ita medi babilonios vicerunt. ꝛ medos macedones. ꝛ macedones romani. romanos chriſtus.

Et erūt quaſi n. ſ. Unicūq; nō adheret illi q̇ dicit. ego ſum: nihil eſt. Heretici ergo q̇ cum eo nō ſunt ꝑibūt ꝛ in die iudicij ita retribuet eis ſicut ipſi q̇ peccauerūt contra eccleſiam.

Et i mōte ſyon. All. Deſtructis opibꝰ carnis. ꝛ terreno īꝑio deſolato. i. eccleſia erit ſaluatio eoꝝ q̇ a matre nō exierūt. ꝛ ī ipſa morabitur ſancꝰ ſanctorum. ꝛ domus ſupplantātiū vicia poſſidebunt eos chriſtianos effectos. q̇ ſe priꝰ poſſederāt. ꝛ domus eſau. i. terrenorum nō poterit ſuſtinere diſputationē ignitā catholicoꝝ ſ; deuorabunt in ſuā ſalutem. ꝛ non erunt reliquię eſau. quādo chriſto flectetur omne genu celeſtium terreſtriū ꝛ infer. ꝛ cum deus ſit ignis conſumens. ſui vertunt in naturam ignis. vt conſumant ſtipulam peccatorum.

Sicut occidiſti iudeos ita occideris ab hoſtibus ſ conuertet dolor eius in caput eiꝰ et in ver. ip. i. c. d.

Sicut feciſti fiat tibi. retributōꝫ

ſ dies domini.

tuam conuertit in caput tuū Quo

ſ calicē dyaboli ſ eccleſiam

modo enim bibiſti ſuper montem

ſ cōuerſe contra te

ſanctum meuꝫ. bibent omnes gē

tes iugiter. et bibēt et abſorbebūt

ſ deſtructa idumea ſub zorobabel reuertent due tribus ad hieruſalem in ſua libertate.

ꝛ erunt quaſi non ſint Et in mōte

ſyon erit ſaluatio et erit ſanctus.

Et poſſidebunt domos iacob. eos

q̇ ſe poſſederant. Et erit domus iacob ignis. ꝛ domus ioſeph flama

ſ ydumea ſ que cito crematur. ſ domꝰ eſau per eos.

ꝛ domus eſau ſtipula. Et ſuccen

ſ nec vnus vitabit ſubuerſionem

detur in eis ꝛ deuorabunt eos et

non erunt reliquię domus eſau.

ſ qui eſt veritas ſ cuiꝰ locutō ē opatio.

quia dominus locutus eſt. Et hę

reditabunt hi qui ad auſtrum mō

tem eſau. ꝛ qui in campeſtribꝰ phi

liſtijm. et poſſidebunt regioneꝫ ef

fraim ꝛ regionem ſamarię. Et be

ſ i. illi qui reuerſi fuerint de. x. tribubꝰ a captiuitate. poſſidebunt omnia regna chananeorum vſq; ad sareptam vbi vidua quondaꝫ pauit heliam.

niamin poſſidebit galaad Et trāſ

migratio exercitus huius filioruꝫ

iſrael. omnia chananeorum vſq;

ſ qui de hieruſalem metropoli ciuitate tranſlati fuerunt in boſphorum

ad sareptam. ꝛ tranſmigratio hie

ruſalem quę in boſphoro eſt. poſſi

ſ que ſunt in tribu iuda. reuerſi enim vrbem ſuam. et loca vrbi vicina obtinebunt.

ſ his explet.

debit ciuitates auſtri. Et aſcēdēt

ſ Sicut fuit zorobabel ſ Sicut in libro iudicum legit dominus miſiſſe ſaluatores ad liberationem populi ſui. ſ venient.

ſ qui iudicent et diſcernāt idumeos ſicut ſubiectos et ſeruientes.

ſaluatores in montem ſyon iudi

ſ omnibus ſubiugatis. ſ paratum per apoſtolos. ſ mirabilis deus in ſ. ſ.

ſ ſoli

care montem eſau ꝛ erit deo re

gnum.

Et erit ſāctus. Dominus reuerſus ad templum quod pro peccatis dimiſerat. Uel erit ſanctus ipſe mōs ſyon ꝓpter cultum dei qui ibi celebrabitur. et tunc qui reuerſi fuerint. vel de duabus. vel de decem tribꝰ pariter pugnabunt contra idumęos. quibꝰ idumei non poterūt reſiſtere. ſicut nec ſtipula igni.

Et erit domus iacob. Per iacob due tribus. ꝑ ioſeph decem. q̇a ieroboam q̇ ꝓmus in illis regnauit: de ioſeph fuit

Hec omnia iudei de tēpore antichriſti interpretantur quem ꝓ chriſto recipient. Et quidquid cōtra idumęam dicitur, ipſi de romano imperio ſomniant dictum. Nos vero ſub zorobabel iam factū eſſe intelligimus. ꝛ q̇tidie in eccleſia. et in regno animę cōtra carnem in vno quoq; cōpleri videmus.

Et hereditabūt. Reuerſo iuda in regnū hi qui in meridie habitabant. ꝛ habebant anguſtos termīos. occupabāt montana idumęorū. ꝛ q̇ de duabus tribubus ꝓus in campeſtribus erāt ī lida. emaus. dioſpoli. nicopoli. poſſidebunt quinq; vrbes phyliſtinorum. gaçam. aſcalonem. açotum. accarō. geth. Dilatabit etiam iuda vſq; effraim vbi nunc ē neopolis ꝛ ad regionem ſcilicet vbi nunc eſt ſebaſte. beniamin vero cui terminus eſt ab hieruſalem contra ſeptentrionem poſſidebit cunctam arabiam q̄ ꝓus galaad dicebatur. nunc geraſa dicitur.

Miſtice qui ſunt ī vero lumine. et qui tenēt campeſtria humilitatis poſſidebūt magiſtros gentilium qui montibus compātur ꝓpter philoſophiam et eloquentiam. ꝛ etiā phyliſtijm diſcipulos illorum qui alienigene dicuntur Poſſidebunt etiam hereticos eccleſię qui fructificationem et cuſtodiam mandatorum dei promittunt. Porro beniamin. i. filij dextrę. ſ. populus chriſtianus poſſidebat galaad. i. iudęos a quibꝰ tranſmigrauit teſtimoniuꝫ ad chriſtianos.

Et tranſmigratō exercitus huius. All. Sarepta anguſtia panis vel incendium. Chanaam motꝰ vel negociator vł humilis. Quando vero tranſmigratio filiorū iſrael dimiſſa occidente littera veniet ad ſpiritum viuificantem. mouebit cūcta quę legis ſunt. et de multis margaritis viam negociabitur humilis effectus. ꝛ vbi fuit ante tribulatio panis. paſtum ꝑhebit. et vitia incendet. Tranſmigratio vero hieruſalem. vbi fuit viſio quondam pacis. nunc toto orbe diffuſa poſſidebit eccleſias veri luminis. et tunc aſcendent ſaluatores apoſtoli. de reliquijs iudęorum electi. ſpeculam montis eccleſię. ꝛ deponentes iudaicam ſuperbiā et vniuerſoꝝ montium qui ſe aduerſus dei ſcientiam erigunt. domino regnum ꝑabūt

Incipit ꝓlogus in ionam prophetam.

Sanctū ionam hebrei affirmant filium fuiſſe mulieris viduę sareptanę. quē helias ꝓpheta mortuū ſuſcitauit. matrē poſtea dicente ad eū. Nūc cognoui q2 vir dei es tu. ꝛ verbum dei in ore tuo eſt veritas. Ob hanc cauſam etiam ipſum puerum vocant amathi. Amathi enim in noſtra ligua veritatem ſonat. Et ex eo ꝙ veruꝫ helias locutus eſt ille qui ſuſcitatus eſt filius dicit eſſe veritatis. Ideo de veritate columba naſcit. quia iona columba ſonat. In condemnationem autem iſrael ionas ad gentes mittitur. ꝙ niniue agēte penitentiam illi in malicia ꝑſeuerant. Temporibus quippe iero

Jonas columba ⁊ dolens filius amathi qui fuit de geth. que eſt in ofir ad gentiū p̄conium mittit̄. miſſus cōtemnit. contēnens fugit. fugiens dormit. Propter quē piclitat̄ nauis. Sꝫ ſors latentē repit. cetus abiectū deuorauit. ⁊ orantem reuomuit. Reiectus p̄dicauit ſubuerſionem. Sed contriſtatur in penitentia vrbis. ⁊ ſaluti gētiū inuidet. Gaudet etiam edere virentiꝗ vmbraculo. ⁊ dolet ſubito areſcentis. Cuius ſepulcrū in quadam vrbium geth in viculo demōſtratur. qui eſt in ſcđo miliario ſeffori. itinere q̊ pgitur tyberiadem.

Nullus tipi ſui melior interpres eſt q̄ꝫ ille q̊ ꝓphas inſpirauit et veritatis future in ſeruis ſuis quaſi p q̄ſdam lineas perduxit. q̊ ad iudeos chriſtum dei filiū neſcientes dixit. Viri niniuite ſurgēt. c. g. i. i. ⁊ c. e. c. q. p. e. i p̄. i. Et ecce pl⁹ q̄ꝫ iona h. Condēnatur carnalis iudeus credēte mūdo. ⁊ niniue agēte penitentiam incredulus pit.

Et factū eſt. Ad ea q̄ in mente ꝓphete ſpū ꝯuoluebantur. cōtinuat̄ hec coniunctio ſcilicet. et.

Et factū eſt. Mo re ꝓphete multa in ſpiritu videns. de multiſ in hec v̄ba prūpit

Ciuitatem. Mūdum. ut queꝫ cōtempſit iudeus. totus mundus recipiat. quē quaſi pulchram domum fecit deus homini ſibi ſeruituro. q̊ quia per ſuperbiam aberrauit. ad penitentiā reuocatur.

Jonas qui intp̄retatur columba. mittit̄ ad niniuen q̄ ſpecioſa dicit̄. Sic chriſtus ſpiritu ſancto plenus ad mundum qui ex artificio creatoris ſm̄ grecā linguam. coſmos id ē ornatus ⁊ pulcer dicit̄. Unde. vidit deus cūcta que fecerat. ⁊ erant valde bona. Quē ergo contempſit iſrael. totus mūdus exaudit. vt depoſita ſupbia qua corruit. p deſcendentem dei filiū: humilis in celum aſcendat.

hoc regis iſrael. qui deo derelicto cum populo ſuo in ſamaria ydoliſ ſacrificabat. ionam propheta fuiſſe quartus liber reguꝫ indicat. Is cum prophetia illuminante peccatores ciuitatis niniue dei miſericordiam conſecuturos videret. ne falſa predicare videretur: ad denunciandum interitum eiuſdem ciuitatis ire nolebat. Nam ſicut deus ad abraam de impietate ſodomorum ⁊ gomorreorū loquēs dixit. clamor ſodomoruꝫ ⁊ gomorreorum puenit ad me. ita ⁊ de niniue dicit̄. eo ꝙ aſcenderit clamor malicie eius ad eum. Et quia ſententia dei de ſodomiſ facta minime reuocata eſt. ita et ionas aduerſum niniuen ꝓlatam ſententiam reuocari nolebat. diuine diſpenſatōis ignarus. qui ſalutem hominuꝫ ad ſe conuertentium magis vult q̄ꝫ interitum. Hoc illi acciderat q̊ꝺ ⁊ ſancto heliſeo. qui filium ſunamitis mulieris mortuum ignorauit. Jō a cōſpectu dei ionas fugere ſe putabat. humanum aliquid paſſus dicente dauid. Quo ibo a ſpū tuo ⁊ quo a facie tua fugiam?

Incipit argumentum.

Jonas columba pulcerrima naufragio ſuo paſſionem domini p̄figurans. mundum ad penitentiam reuocat. et ſub nomine niniue ſalutem gentibus denunciat.

Cum ionas ſm̄ interpretationē ipſius. chriſti figuram p̄ferat. non eſt neceſſe vt totum ordinē hyſtorie ſcđm allegoriam ad chriſtum nitamur referre. ſꝫ ea tantū q̄ ſine piculo interpretatōnis ſane poſſunt intelligi. Cū enim ſicut ait apoſtol⁹ in p̄mis pentibus ſacramentū chriſti et eccleſie p̄miſſum ſit. non omnia q̄ de ipſis pentibus dicunt̄. ad hoc ſacramentuꝫ poſſunt referri.

Quia aſcendit. Simile in geneſi. Clamor ſodome et gomorre multiplicatus eſt. Et ad caim. Vox ſanguinis fratris tui c. a. m. d. t.

Et ſurrexit. Nouerat ꝓpheta reuelante ſpiritu ꝙ penitentia gentiuꝫ ruina ſit iudeorū. et ideo amator patrie. non tam inuidet niniue. q̄ꝫ cupit non pire populū ſuum. Sciebat enim moyſe orante dominū occaſionem liberatōnis iſrahelitarū habuiſſe. Viderat etiam ꝓphetas mitti ad iudeos ad penitentiā ꝓuocandos. balaam etiā diuinū de ſalute iudeorū ꝓphetaſſe. dolet ergo ſe ſolū electū q̊ ad hoſtium ciuitatē mittat̄. vbi eſt ydolorꝫ cultus et dei contemptus. Sciebat etiā ꝙ quādoqꝫ gētes crederēt et iudea excecaret̄. Timet ergo ne ſuo tēpore p occaſionē ſue p̄dicatōis cōuerſis gētibus iudei penitus relinquerent̄. et ideo fugit.

Tharſis. ſm̄ ioſephum ciuitas cilicie. ſm̄ ꝙ in paralipomenon legit̄ loc⁹ eſt indie. Hebrei vero putant mare generaliter tharſis vocari. Unde in ſpiritu vehementi conteres naues tharſis. id eſt maris. Q̊ꝺ magis conuenit fugitiuo ⁊ timido vt non certum locum fuge eligeret. ſꝫ ſufficeret ei q̊cū q̄ꝫ eum mare deferret. Vel ſm̄ ꝙ tharſis cōtemplatō dicitur. ꝗ gaudij. propheta ad gaudium quietis ire feſtinat. magis volens ſe totum tradere theorice ⁊ pfrui pulcritudine. ⁊ varietate ſcientie q̊ꝺ ſignificatur p ioppen q̄ ſpecioſa dicitur q̄ꝫ occaſione ſaluti gētium pire populū. de quo chriſtus ſm̄ carnem erat naſciturus.

Miſtice chriſtus aſſūpta carne quodā modo fugiēs patriāꝫ .i. celeſtia venit ī tharſis. i. mare huius ſeculi. in quo clamabat. Pater ſi fieri pōt. tranſeat a me calix iſte. ne damnato iudeorū populo. multitudo gentium credat. Et tantū dilexit populū illū p dilectione patrum et promiſſione ad abraam vt in cruce diceret. Pater ignoſce illiſ q: neſciunt quid faciunt. Hac enim dilectione in extremo litore q̊ꝺ pulcerrimum dicebat̄ eo ꝙ in iudea erat. nō vult tollere panem filiorum et dare canib⁹. Sed q̊a venerat ad oues iſrael. dat vectoribus p̄cium. vt q̊ primum populum ſuum venerat ſaluare. ſaluet accolas maris et inter tempeſtates. i. ſuā paſſionem. ⁊ crucis conuitia: ſubmerſus in īferno. ſaluet eos q̊s quaſi in naui dormiendo negligebat.

Ca. I

Et factū eſt verbum domi ad ionam filium amathi dicēs. Surge ⁊ vade in ciuitatem niniuē grādem. ⁊ predica in ea. quia aſcēdit malicia eorum coram me. Et ſurrexit ionas vt fugeret in tharſis a facie domini. Et deſcendit ī ioppen. ⁊ inuenit nauem euntem in tharſis. Et dedit nauluꝫ eis ⁊ deſcendit in eam. vt iret cum eis in tharſis a facie domini. Dominus autem miſit magnum ventū in mari. ⁊ facta eſt tempeſtas magna in mari. et nauis piclitabatur conteri. Et timuerunt naute. ⁊ clamauerunt viri ad deum ſuum. ⁊ miſerunt vaſa que erant in naui in mare. vt alleuiaretur ab eis. Et ionaſ deſcēdit ad interiora nauis. et dor

[Interlinear glosses:] Chriſtum ſup quē ſpūs in ſpecie columbe qui et p nobis dolens. Veritatis. de⁹ veritas eſt. Pater ad filium. Putans ꝙ iram dei vitare poſſet in alieno loco. ſi iudeam relinquat. in qua ſolummō deū notum putabat. et in hoc imitatus eſt caim. Sꝫm ſitum loci. Portuꝫ iudee in quo vſqꝫ hodie monſtrant̄ ſaxa in quibus andromeda ligata pſei auxilio eſt liberata. Mercedem ſubuectōnis. Ut fugitiuus ſolicite querens latebras. Deo aduerſante nichil ſecurum. Cum prius oīa eſſēt tranquilla. Concutiebat̄ ad contritōem. Q: piclitantem ſuſcepat. Arbitrantes nauem ſolito onere grauari. neſciunt totum pondus eſſe fugitiui ꝓphete. Ut fluctus leuior tranſiliret.

Per fugam ꝓphe poteſt ſignificari humanū genus. quando contemnens p̄cepta dei ab eius facie receſſit. et mundo ſe tradidit. et poſtea ſeuiēte contra ſe mūdi naufragio compellit̄ reuerti ad eum quem fugiebat. et que ſibi ſalutaria putauerat vertuntur in pniciem. nec ſolum non ꝓdeſt auxiliū hoim his q̊bus p̄betur. ſꝫ etiā p̄bentes piter conteruntur. ſicut legimus egiptum vaſtatā ab aſſirijs. quia contra voluntatem dei p̄bebat auxilium iſrahelitis.

Et clamauerūt. Neſcientes veritatem. non ignorant dei ꝓuidentiā ⁊ ſub errore religionis ſciunt eſſe aliquid venerandum. iſrael contra nec bonis nec mal̄ intelligit deū. et chriſto plangente ꝓp̄lm ſiccos habet oclos.

Et dormiebat. Alijs turbatis ꝓp̄ha ſecurus et tranquillus deſcribit̄. vt i iterioribus nauis placido ſomno pfruatur. Vel pōt dici ꝙ conſcius fuge et peccati alijs ignorantib⁹ cauſam tempeſtatis ipſe fluctus contra ſe intumeſcentes videre non audet. et dormit non ex ſecuritate. ſꝫ ex triſticia. ſicut apl̄i in paſſione domini.

Grauis ſomnus ꝓphe ſignificat hominē torpentē ſopore erroris. cui nō ſufficit fugere a facie domini. ſꝫ inſup quadā vecordia obrut⁹ ignorat dei